

Larvik og Omegns Turistforening
Storgata 25
3256 LARVIK
Att. Rolf C. T. Nielsen

Saksbehandler, innvalgstelefon

Tonje Katrine Vaage, 32266629

Tillatelse til motorferdsel for frakt av ved og materialer til Ivarsbu turisthytte i Skrim og Sauheradjella naturreservat

Statsforvalteren gir Larvik og Omegns Turistforening (LOT) ved Rolf C. T. Nielsen tillatelse til frakt av ved og materialer med ATV og snøscooter til Ivarsbu turisthytte i Skrim og Sauheradjella naturreservat i fem år. Tillatelsen gjelder inntil 18 turer t/r årlig. Tillatelsen er gitt med hjemmel i verneforskriften § 5 punkt 2 og 3. Det er stilt vilkår til tillatelsen.

Bakgrunn for saken

Vi viser til søknad mottatt 11.11.2021 og telefonsamtale 22.11.2021. Det er søkt om tillatelse til bruk av ATV med tilhenger langs skogsbilvei for frakt av materialer til Ivarsbu turisthytte i Skrim og Sauheradjella naturreservat i Kongsberg kommune.

Ivarsbu er en ubetjent turisthytte som eies og drives av Larvik og Omegns Turistforening (LOT). Turisthytta er svært populær, og hadde i 2020 mer enn 1 200 overnattende gjester i tillegg til mange dagsbesøkende. LOT fikk i vedtak datert 01.02.2018 tillatelse til å bruke ATV med tilhenger på etablert vei langs nordsiden av Vesle Stølevann, samt snøscooter langs etablert scootertrasé over vannet vinterstid. Tillatelsen gjaldt inntil tolv turer t/r årlig ut 2022. Det søkes nå om tillatelse til et økt antall årlige turer langs samme trasé, frem til 2032. Skogsbilveien er vist i kart i figur 1.

Søker opplyser at tolv turer t/r årlig er svært begrensende for vedlikehold og drift av Ivarsbu, grunnet lastekapasiteten på ATV med henger. Det fraktes årlig inn åtte favner ved, flere flasker propan, samt annet nødvendig materiale for drift av hyttene. I søknaden forklares det videre at per nå fraktes omtrent halvparten av det som er nødvendig for driften inn ved bruk av motorkjøretøy, og resten fraktes inn ved bruk av trillebår/manuelt arbeid. LOT har benyttet seg av ATV med henger de siste to årene, og turen fra bommen og inn til Ivarsbu tar omtrent ti minutter én vei.

Per telefon ble det forklart at frakten av materialer hovedsakelig skjer to ganger på våren og to ganger på høsten i forbindelse med dugnadsarbeid, men at det også er ytterligere behov for frakt gjennom året. De siste årene er bruken av snøscooter blitt begrenset grunnet blant annet dårlige isforhold, men det er fortsatt ønskelig å ha tillatelse til dette slik at det er mulighet til å benytte seg av snøscooter om det skulle være behov gjennom vinteren.

Figur 1: Kart over ønsket trasé for motorferdsel. Skogsbilveien er markert med tykk stiplet linje og verneområdegrensene er markert med rød heltrukken linje.

Lovgrunnlag

Statsforvalteren er forvaltningsmyndighet for Skrim og Sauheradfjella naturreservat. Vi forvalter verneområdet etter en egen forskrift med bestemmelser som sier noe om formålet med vernet, og hvilke tiltak og aktiviteter som er tillatt, forbudt eller som krever tillatelse.

Forskrift om vern av Skrim og Sauheradfjella naturreservat ble fastsatt ved kongelig resolusjon av 19.12.2008. Formålet med verneområdet er å bevare et stort og sammenhengende skogområde der store deler er urørte eller tilnærmet urørte, som økosystem med alt naturlig plante- og dyreliv og naturlige prosesser i skog. Området har gode forekomster av død ved og er levested for en rekke sårbare og hensynskrevende arter. Området har særskilt vitenskapelig og pedagogisk verdi på grunn av sin størrelse.

I naturreservatet er all motorferdsel forbudt, jf. verneforskriften § 3 punkt 4. I henhold til verneforskriften § 5 punkt 2 og 3 kan Statsforvalteren gi tillatelse til nærmere bestemte formål, blant annet nødvendig motorferdsel i forbindelse med transport av varer, utstyr og ved til hytter og setrer. Dette betyr ikke at dere har krav på tillatelse. Det er opp til Statsforvalteren å vurdere om søknaden gir grunn til å gi tillatelse i dette tilfellet.

Det følger av naturmangfoldloven (nml.) § 7 at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal ligge til grunn som retningslinjer ved behandling av søknaden. Dette innebærer at kunnskapsgrunnlaget i saken skal være tilstrekkelig. I tillegg skal prinsippene om føre-var, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse og miljøforsvarlige driftsmetoder vurderes.

Statsforvalterens vurdering

Beslutninger som berører naturmangfold skal bygge på kunnskap om naturverdier og effekten av påvirkninger, jf. nml. § 8. Statsforvalteren har kjennskap til naturreservatet gjennom arbeidet med verneprosessen og forvaltningsplan, forvaltning av området, og databaser som Naturbase og Artskart. Vi regner derfor kravet om et godt kunnskapsgrunnlag som oppfylt.

Skrim og Sauheradjella naturreservat er en del av et større sammenhengende skog- og fjellområde som strekker seg fra Skien til Kongsberg. Vegetasjonen i området er variert, men domineres for det meste av grunnlendt trebevokst mark og bart fjell i dagen. Selv om det tidligere er foretatt en del flatehogst, har naturreservatet store områder med gammel skog som er lite påvirket av menneskelig aktivitet i nyere tid. Området har gode forekomster av død ved, og er levested for en rekke sårbare og hensynskrevende arter. Flere rødlistearter tilknyttet død ved og urskogsliknende miljøer er påvist, spesielt knyttet til gran. I Artskart fra Artsdatabanken er det ikke registrert truede eller sårbare arter som vil bli påvirket nevneverdig av den begrensede motorferdselen.

I 2005 utførte FORAN AB en naturfaglig registrering i verneområdet. Det er registrert naturtypen *sørvendt berg og rasmark* med verdi A (nasjonal verdi) nord for Vesle og Store Stølevann. Veien hvor motorferdselen skal skje på barmark går gjennom denne naturtypen. Traséen som er valgt for transport vinterstid vil berøre et område med mosaikkartet furuskog og myr som ligger sør for Vesle og Store Stølevann. Naturtypen har fått verdi A blant annet på grunn av områdets størrelse og mosaikkartet struktur, samt høy alder på furu. Ettersom kjøringen vil foregå langs løypetrasé og eksisterende skogsbilvei, vil tiltaket etter vår vurdering ikke påvirke verneverdiene i nevneverdig grad.

Kunnskap om den samlede belastningen skal ligge til grunn for vurderingen, jf. nml. § 10. Dette innebærer at virkningene av motorferdsel for frakt av materialer til Ivarsbu skal vurderes i sammenheng med andre effekter på det samme naturmangfoldet. Det ligger omtrent 50 bygninger (turisthytter, setre og private hytter) i verneområdet. Det er også etablert flere traktorveier, turstier, ski- og scooterløyper, ride- og sykkeltrasé samt løype for hundekjøring. Turistforeningene og grunneierne har blant annet opparbeidet et nettverk av merkede stier og løyper. Området har også i en årrekke hatt stor betydning for tradisjonelle friluftslivsaktiviteter som bærplukking, jakt, fiske og fangst, og regnes som et regionalt viktig turområde. Verneområdet er stort (123 km²), og ligger i fire kommuner og to fylker. Den samlede belastningen i området er likevel av et visst omfang. Ivarsbu turisthytte ligger omtrent 1 km fra vernegrensen, og det er følgelig en liten del av verneområdet som blir berørt av motorferdsel til hytta. For å sikre at den samlede belastningen blir minimal stilles det vilkår til vedtaket. Ettersom det er snakk om et begrenset antall turer hovedsakelig konsentrert til et par helger i året vil den samlede belastningen av tiltaket etter vår vurdering være innenfor tålegrensen til området.

For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder tas i bruk, jf. nml. § 12. Dette vil i utgangspunktet innebære minst mulig motorferdsel i reservatet. I henhold til verneplan for Skrim og Sauheradjella naturreservat skal motorferdsel i verneområdet i utgangspunktet begrenses til et minimum, og det skal utøves en streng dispensasjonspraksis. Motorferdselen vil følge etablert løypetrasé vinterstid og skogsbilvei ellers på året, og vil dermed unngå å berøre mer urørte områder i verneområdet. Videre er skogsbilveien inn til Ivarsbu på omtrent 1 km innenfor verneområde den korteste ruta for å komme frem til hytta. Så lenge vilkårene til vedtaket blir fulgt vil motorferdselen etter vår vurdering kunne gjennomføres i tråd med prinsippet i nml. § 12.

Statsforvalteren legger til grunn at det foreligger nødvendig kunnskap om naturverdiene og virkningene av tiltaket. Førre-var-prinsippet, jf. nml. § 9, tillegges derfor liten vekt i denne saken. Så lenge motorferdselen skjer i tråd med vilkår gitt i vedtaket følges vil prinsippet om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver, jf. nml. § 11, etter vår vurdering ikke være relevant i denne saken.

Forbudet mot motorisert ferdsel i verneområdet skal blant annet sikre at området ikke blir utsatt for kjøreskader, samt forhindre unødig forstyrrelse av arter og andre brukere i reservatet. Det er samtidig gjort en avveining mot andre hensyn ved at motorferdsel er tillatt for visse formål (verneforskriften § 4) eller kan tillates med særskilt dispensasjon (verneforskriften § 5). Transport av varer, utstyr og ved til hytter og setrer er trukket frem spesifikt i verneforskriften. Videre vil bruken av motorkjøretøy i all hovedsak være konsentrert til fire dugnader i året, to på våren og to på høsten, og kjøringen vil ta omtrent ti minutter én vei. På bakgrunn av dette vil motorferdselen etter vår vurdering være en forbigående forstyrrelse som er begrenset i omfang.

I søknaden oppgis det at det i utgangspunktet ønskes å kunne benytte seg av motorkjøretøy til frakt inntil 24 turer t/r i året, hvilket er det dobbelte av hva som er gitt i gjeldende tillatelse ut 2022. Vi har forståelse for at behovet for å frakte inn ved og materialer for drift av turisthytta er stort, og at det er tungvint å måtte frakte halvparten av de nødvendige materialene inn til hytta med trillebår/manuelt arbeid. Det er likevel knyttet usikkerhet til påvirkningen en doubling av antall kjøreturer i året vil kunne ha på den samlede belastningen og verneverdiene i naturreservatet. Vi vil derfor kun gi tillatelse til 18 turer t/r årlig. Dersom den økte kjøringen viser seg å ha negative konsekvenser på verneverdiene i reservatet eller forutsetninger endres vil Statsforvalteren kunne trekke tilbake tillatelsen.

Videre er det søkt om tillatelse i ti år fremover, ut 2032. I henhold til verneplan for Skrim og Sauherad fjella naturreservat bør det gis flerårige tillatelser der det er naturlig og viktig for brukernes forutsigbarhet. Etter vår vurdering vil det likevel ikke være ønskelig å gi tillatelse gjeldende ti år frem i tid, da dette er en svært lang tidsperiode hvor forutsetninger i tillatelsen og/eller påvirkning på verneverdiene kan endre seg. Tidligere er det gitt femårig tillatelse til bruk av motorkjøretøy for frakt av materialer og ved til Ivarsbu. Vi ønsker å fortsette med denne praksisen, og gir derfor tillatelse gjeldende i fem år fremover, ut 2026.

Det opplyses også i søknaden at det er behov for noe tyngre vedlikehold på Ivarsbu. Blant annet lekker taket i Båthuset og dette må skiftes, hvilket gjør at det er behov for frakt av materialer utover vanlig drift. Det er foreløpig ikke bevilget midler til gjennomføringen av dette. Etter dialog med søker har vi kommet frem til at motorferdsel i forbindelse med reparasjon av Båthuset og tyngre vedlikehold utover vanlig drift blir behandlet i egen sak etter at midler og tidspunkt for gjennomføringen av tiltaket er avklart.

Konklusjon:

Skrim og Sauherad fjella naturreservat har i hovedsak verdi som et stort og sammenhengende skogområde der store deler er urørte eller tilnærmet urørte. Ivarsbu turisthytte ligger omtrent 1 km inn i verneområdet, og det går en etablert skogsbilvei inn til hytta. Motorferdselen på barmark vil følge skogsbilveien, og på godt snødekket/ved trygg is vil den følge etablert snøscootertrasé. Motorferdselen vil dermed være en forbigående forstyrrelse som ikke vil påvirke urørte naturverdier nevneverdig. På denne bakgrunn vurderer vi at det kan gis tillatelse til motorferdsel for frakt av ved og materialer til Ivarsbu turisthytte med hjemmel i verneforskriften § 5 punkt 2 og 3. Dette vedtaket erstatter tillatelse av 01.02.2018 (saknummer 2018/694) som var gyldig ut 2022.

Vedtak

Statsforvalteren gir Larvik og Omegns Turistforening (LOT) ved Rolf C. T. Nielsen tillatelse til frakt av ved og materialer med ATV og snøscooter til Ivarsbu turisthytte i Skrim og Sauheradfjella naturreservat. Tillatelsen er gitt med hjemmel i verneforskriften § 5 punkt 2 og 3.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Tiltaket skal gjennomføres så skånsomt som mulig og ta hensyn til naturverdiene.
- Tillatelsen gjelder for ATV med registreringsnummer BH 6748 og snøscooter med registreringsnummer ES 9111.
- Kjøringen skal kun skje med det formål og langs ruten som er angitt i søknaden.
- Tillatelsen er gyldig for 18 turer t/r i fem år, ut 2026.
- Kjøringen skal skje hensynsfullt og ikke føre til skade på naturmiljøet.
- Tillatelse til å kjøre med snøscooter gjelder så lenge snøforholdene tillater det, men uansett ikke senere enn 30. april hvert år.
- Kjøreskjema skal fylles ut før tur og retur. Ferdig utfylt kjøreskjema skal sendes til Statsforvalteren: sfovpost@statsforvalteren.no innen 15. januar etter hvert foregående år.
- Statsforvalteren kan til enhver tid trekke tilbake kjøretillatelsen hvis lov eller forskrift endres, vilkår for tillatelsen ikke overholdes, eller ved endrede forutsetninger eller påvirkninger på verneverdiene.
- Denne tillatelsen skal være tilgjengelig i felt, og kunne vises oppsyn og politi.

Statsforvalteren har bare vurdert søknaden etter verneforskriften. Vi forutsetter at det innhentes tillatelser etter annet lovverk om nødvendig. Statsforvalteren vil eventuelt kunne komme inn igjen i saken i den forbindelse.

Klageadgang

Du kan klage på dette vedtaket til Miljødirektoratet innen tre uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen skal sendes til Statsforvalteren. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen. Partene i saken har adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter. Den som klager kan be om at iverksettelsen av vedtaket utsettes.

Med hilsen

Ellen Lien
seksjonssjef
Klima- og miljøvern avdelingen

Tonje Katrine Vaage
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Kongsberg kommune	Postboks 115	3602	KONGSBERG
Statsforvalteren i	Postboks	3103	TØNSBERG
Vestfold og Telemark	2076		